

LIBERTATEA

ABONAMENTUL: „Libertatea” cu „Foaia Interesantă” și „Plugarul Luminat” — 120 Lei pe an, 60 Lei pe 1/2 an, 30 Lei pe 1/4 de an. Pentru țărani, preoți, învățători, mici meseriași și mici negustori: „Libertatea” cu „Foaia Interesantă” și „Plugarul Luminat” 90 Lei pe an, 45 Lei pe jumătate de an. — Se pot abona și deosebit: „Libertatea” singură 60 Lei pe an, 30 Lei pe jumătate de an; „Foaia Interesantă” singură 30 Lei pe an, 15 Lei pe jumătate de an.

Pentru Iugoslavia și Cehoslovacia 150 Lei pe an. — Pentru America 200 Lei (1 dollar) pe an, trimiși prin cec de bancă foii la Orăștie.

Redacția în Orăștie (Trans.) | Foile pentru popor. | Director: Pr. IOAN MOȚA | Apare în fiecare Joi | Administrația în Orăștie (Trans.)

Sărbările de închinare sufletului lui AVRAM IANCU

Fiind statorit planul după care vor avea loc marile sărbări întru pomenirea lui Avram Iancu, e-roul dela 1848, a cărui suflet s'a contopit așa de mult cu sufletul poporului românesc dela noi, încât și copiii mici când pomenesc numele lui Iancu, simt un fior dulce, o duioșie și o plăcere, ca și cum ar pomeni numele unui bun părinte al lor, — arătăm aci și noi acest plan al sărbărilor, la care, fără îndoielă, va lua parte popor cât frunză și iarbă.

Frumsețile sărbării se întrevăd și din planul lor pe care-l dăm mai jos, așa pe scurt. Iată l:

Ziua 1: Duminică la 31 Aug.

Inceputul sărbărilor se face la Baia-de-Criș prin aceea, că la orele 8 dimineața, de față fiind Ministrul Cultelor (bisericilor) și Artelor dl Alexandru Lăpădatu și președintele Asociațiunii dnul Goldiș, și comitetul și popor numărös, se face desvăluirea bustului lui Avram Iancu... E chipul lui, capul și peptul până 'n brâu, turnat din bronz, arătându-ni-l ca înviat în mijlocul nostru cu figura lui senină și dătătoare de suflet... Așezat pe un pedestal (picior) de piatră, va sta el vecnic aci, spre a aduce aminte tuturor celor ce vor trece prin Baia-de-Criș, de acela care a fost Avram Iancu... După liniștirea crâncenelor zile ale revoluției dela 1848, aci, la Baia-de-Criș (pe atunci scaun de județ, al județului zis Z ar a n d, pe care cel dela București tot ultă a-l învia, deși acum aveau așa prilej potrivit a o face, în legătură tocmai cu sărbările Iancu, a cărui pomenire înviindu-o, trebuia înviat și județul Z ar a n d, fala noastră din zilele apusei stăpâniri vrășmașe!), — aci, în Baia-de-Criș și-a petrecut el zilele până la moarte...

După desvăluirea bustului, la ora 9, se va desvăl și placa (tabla) de pomenire ce se pune pe casa în care a murit Avram Iancu, tablă care, prin scrisoarea aurită săpată întrânsa, să aducă aminte trecătorilor de sufletul mare care a sfințit acea casă, prin zburarea sa la ce-

ruri din trupul înfrânt, de sub acel acoperiș..

La ora 9 și jumătate vor sosi în Baia-de-Criș Ministrul și invitații, oaspeții ce-l vor însoți, — iar

la ora 10, va sosi în Baia-de-Criș Maestatea Sa Regele și Familia Regală, fiind primiți în chip sărbătoreasc de lumea adunată.

După scurtă rămânere și trecere spre a privi bustul Viteazului sărbătorit și placa de pe casa în care a murit, — M. S. Regele, Regina, Familia Regală, Ministrul și înalții oaspeți, urmați de tot poporul, — vor pleca spre Tebea, spre Mormântul lui Iancu.

La Tebea

se va slui în biserică, apoi la mormântul Eroului, slujba Dzeiască, de Metropolitul Bălan, încunjurat de înalțul cler și preoți număröși, și se vor rosti vorbirile sărbătorești. Va grăi Metropolitul, apoi Ministrul Cultelor și Artelor Lăpădatu și un Student, ca trimis al Tinerimei Universitare din Ardeal... Ce gând frumos a fost acesta, de a pune pe un student universitar să vorbească, îndată după Ministrul, — căci sufletul lui Iancu nimenea nu l'a înțeles și nu-l înțelege azi, mai bine ca această tinerime Universitară, care a pornit lupte naționale în cari bate tocmai inima lui Iancu!.. Dezrobirea neamului românesc de un jug streln a urmărit-o Iancu prin lupta sa, prin jertfa sa, desrobirea de un alt jug streln, doar și mai greu, la ori ce caz mult mai rușinos, o urmărește tinerimea de azi!, — potrivit e dar și cu dreptate, ca ea să-și spună cuvântul la mormântul lui Iancu și de nou suflet din sufletul lui să lea, pentru greaua luptă pe care a început-o și din care partea cea mai mare, de aci încolo va avea s'o ducă!..

După aceste 3 vorbiri, lumea va trece în șiruri mari (va defila) în semn de închinare, pe dinaintea mormântului ce închide rămășițele pământești ale scumpului Erou.

După defilare, — va avea loc masa sărbătorească, în frunte cu M. S. Regele, la care va vorbi

Intâitul Ministru Brătianu și va răspunde Regele.

Iar alături va fi o mare masă întinsă în câmp, la care vor lua parte oaspeții și poporul. — după care se vor ținea poporului adunat în cete, vorbiri și anume de un Ardelean, de un Bucovinean, de un Basarabean și de un Moldovean..

La ciasul 4 d. a. lumea va porni, în frunte cu Familia regală și Ministrul, spre Brad, unde va fi o scurtă oprire, de aci spre Abrud, cu altă scurtă oprire, și de aci la Câmpeni.

In Câmpeni

se va face, pe la orele 5—6, primirea Maestărilor Lor și a ministrilor și a oaspeților ce s'au putut ținea de ei cu automobilele, — apoi încuadrarea lor. La ora 7 Ședință sărbătorească a Secțiilor Științifice a Asociațiunii, sub prezidenția M. S. Regelui, pentru pomenirea cu laude a lui Iancu, fiul acestor Munți Apuseni, fiul acestui ținut. Președintele Asociațiunii va rosti cuvântul sărbătoreasc de salutare, — Maestatea Sa va răspunde. Apoi dl Dr. Silviu Dragomir, profesor Universitar, va vorbi despre Iancu, zugrăvind cât mai viu strălucita icoană a sufletului lui. Vor vorbi aci și Metropolitul Primat Dr. Cristea dela București și Metropolitul Dr. Suciuc dela Blaj și un sol al Academiei Române. Președintele va zice cuvântul de încheere și de mulțumire înalților oaspeți, cari au venit să închine înaintea lui Iancu și Coroana Română, și Guvernul țării și cel mai înalt așezământ de știință Academia Română, toate împrospătându-și sufletul prin atingere cu sufletul lui Iancu.

Seara la 8—9 se va da o reprezentație teatrală, jucându-se piesa „Doamna Munților”, plină de poezie eroică dela 1848, scrisă de poetul cu mare dar I. U. Soricu.

Ziua a 2-a Luni, 1 Sept.:

Aceeași lume dornică de a vedea toate locurile pe cari Avram Iancu le-a sfințit prin umblarea lui pe-acolo, — va pleca la ora 8 dimineața spre Vidra, urcând Mun-

tele „Găina” pe virful cărui se înalță o minunată Cruce de pomenire lui Iancu... Se face, cu pompă, sfințirea Crucii. Apoi, de față fiind Batalionul de Vânători de Munte din Abrud, acestui batalion i-se va da numele de „Avram Iancu”; Ministrul de Războiu Mărdărescu va ceta Decretul-Regal care cinstește această numire batalionului, M. Sa Regele va răspunde. — Se va da apoi curs liber obișnuitei sărbări populare de pe acest munte („Târgul de fete”).

La ora 2—4 coborîrea în satul Vidra, unde se face inaugurarea (deschiderea) „Muzeului național Avram Iancu”, în Casa în care s'a născut Iancu, cu slujbă dumnezeiască făcută de Episcopul Ivan al Clujului, cu o vorbire rostită de Sfinția Sa și alta de Președintele Asociațiunii.

După această închinare și la locul unde Iancu s'a născut, — lumea pleacă napoi spre Câmpeni pe la ciasurile 6, — dela Câmpeni spre Turda, în aceeași zi seara.

Ziua a 3-a, 2 Sept.:

În această zi Familia Regală, Curtenii și ceilalți oaspeți înalți, vor sosi la Cluj, pe la orele 10 dim. Vor fi primiți sărbătorește la gară și la Prefectură. La ora 12 se va face slujbă Dzeiască pe locul unde se va înalța în Cluj Monumentul cel mare al lui Iancu. Va vorbi aci de însemnătatea zilei și a planului legat de acest loc, dl Ministru Lăpădatu.

Paradă militară cu defilarea trupelor, apoi masă sărbătorească. —

La orele 3 d. a. Maestățile Lor, urmați de Familia Regală și o parte a înalților oaspeți, — pleacă spre a se întoarce la Sinaia și București.

Vom da amănuntele cele mai de seamă din acest fericit și înălțător drum de închinare națională.

*

Ca să se vadă cum poporul de pe Valea Crișului-Alb va primi această venire a unei lumi atât de alese la mormântul lui Iancu, publicăm articolul de mai jos, primit din Z ar a n d:

La Tebea..

Brad, 17 Aug. 1924.

Patria lui Iancu, munții Moților, se pregătesc de sărbătoare: La 31 a lunii acesteia Români din întreaga Românie, în frunte cu însuși Regele și Regina, mama ocrotitoare a poporului, vor veni prin părțile

noastre, ca să aducă prinosul de recunoștință osemintelor marilor martiri: Avram Iancu, „regele munților”, și bravilor sei „generali” sau cum el modest îi numea: „tribunii” săi. De aceea dela Murăș pân' la Crișul Negru, azi totul e în mișcare, totul e în fierbere.

Bărbații mai vârstnici de pe Valea Crișului Alb, dela Criștior, Brad, Tebea, Baia-de-Criș, bine s'au gândit, că nu e cu cale, ca „regele” Iancu să-și doarmă somnul de veci departe de cei mai buni și dragi generali sau tribuni ai săi, și astfel îi aduc și îi așază la Tebea, sub umbra goronului lui Horea, martorul suferințelor neamului românesc, — *pe unii de-a dreapta, pe alții de-a stânga lui Iancu!*

În 15 August au scos din groapa din cimiterul comunei Rovina pe tribunul Groza, fost preot în acea comună, și osămintele lui le-au dus la Tebea. Urmează să se facă acelaș lucru cu osămintele lui Buteanu, fost soț de arme a lui Iancu, prefect al Zărandului, pe care Ungurii l'au prins mișelește în Abrud și l'au spânzurat, iar corpul lui se află în Gurahonț.

Tot la Tebea au fost aduși și un însemnat număr de eroi, căzuți în luptele mai nouă pentru unirea neamului, cu Ungurii și cu Nemții.

Oamenii mai tineri, printre cari se înșirue cu mândrie și cu iubire tinerimea universitară, neobosită și gata totdeauna la fapte mari, cutreeră munții și varsă lumină între frații lor, cari n'au avut noroc de prea multă carte. — Oamenii mai tineri fac deprinderi în cântări, ca, întocmiți în coruri, din piepturile lor tinere, alături de Sfinții Părinți Mitropoliți, Episcopi și Preoți, să înalțe rugăciuni pentru cei reposați, falnici mucenici, și să ceară ajutorul ceresc spre înălăturarea nevoilor ce le mai avem!

Surorile și mamele lor, domnișoarele și doamnele române, fac și ele cu râvnă ceea-ce inima lor românească le îndeamnă. Intre altele, împodobesc cu flori alese mormintele eroilor și vor împărți, îmbrăcate în frumosul nostru costum național, iubiților oaspeți „pomana” pentru marii răposați, după datina românească.

Copacii și viorelele, vulturii și porumbițele din „munții Tebei”, se mlădie și ciripesc în semn de aducere aminte în fața umbrelor sfinte ale duișilor martiri naționali.

La sărbările din munții Moților, va fi lume multă. Sufletele curate românești de pe tot

cuprinsul României, lăpădându-se cel puțin pentru câteva zile de patimile întunecate ale luptelor de partide, vor veni, în roiuri, ca să se închine la umbrele mărețe ale premergătorilor în luptele pentru dezrobirea neamului. În deosebi din satele de pe coastele și din creerii Munților, vor veni la serbări până și pruncii și bătrânii, dintre cari mulți și-aduc aminte de faptele lui Iancu văzute de ei, și le povestesc plângând de multă jale.

Vor veni și solii de ale marilor ziare streine, din țări departate, ca să vestească, prin foile lor, peste țări și mări, cum știu Români serbători pe marii lor bărbați trecuți la nemurire.

Mergem, fraților Români, la Tebea! Mergem, să ne închinăm cu evlavie acelora, cari și-au jertfit totul spre a ne ști pe noi, rândul de azi și rândurile din viitor, ale neamului, fericiți! Veniți, câți numai puteți, ca la umbra marilor eroi, să ne vedem mulți ca nisipul mării, să ne întărim în cugete și în simțiri! *Ne trebuie întărire, ne trebuie însuflețire, ne trebuie curaj*, din izvorul nesecat al martirilor neamului! Căci numai cel dintâi „hop” de pe drumul, ce duce la fericire, l'am trecut, cele multe „hopuri” sunt de aici înainte!..

Prin jertfa lui Iancu, a soților sei și a altor mulți mucenici necunoscuți, ne-a ajutat Dumnezeu să vedem înfăptuită unirea politică a neamului. Noi, fiii Moților, nepoții și strănepoții lui Iancu însă, suntem tot un fel de iobagi... Din cele mai îmbelșugate bogății ale munților noștri, noi nu ne înfruptăm, ci aceste trec de-abinele în folosul „lifestelor păgâne”, iar noi trăim tot o viață — cerșetorească, ca aceea a lui Iancu, din zilele din urmă ale jalnicului seu sfârșit. Poate cu singura deosebire, că lui se îndurase bunul Dumnezeu de-i întunecase mintea, și nu vedea halul nenorocit, în care l'aruncase viclenia celor răi, de pe timpul seu. Pe când noi, cerșitorii întregi la minte, avem tot numai cruda mângăere de a cânta:

Munții noștri aur poartă
Noi cerșim din poartă 'n poartă..

Mergem la Tebea. În umbra sufletelor eroilor trecuți dela noi, închinându-ne moaștelor lor sfinte, poate ni-se va lumina mintea și vom afla căile, pe cari umblând, vom izbuti a trece și peste alte „hopuri” și ne vom apropia astfel de timpurile, când vom putea scutura de pe umerii noștri și lanțurile iobăgiei economice streine, sub care gemem... L. Vr.

Cei ce dorm de azi încolo lângă Iancu...

— Frumosul cimitir al eroilor, la Tebea —

Din prilejul împlinirii a 100 de ani dela nașterea lui Iancu, „Asociațiunea” din Sibiu a întreprins la guvernul din București, ca Cimitirul simplu și sărac dela Tebea (jud. Hunedoarei, lângă Baia de Criș), unde la umbra uriașului „Goron a lui Horea”, doarme singur și departe de tovarășii săi de arme, Comandantul cel mai înalt al Legiunilor Gemine dela 1848, Avram Iancu, să fie prefăcut într'un „Cimitir de onoare al Eroilor” purtând numele lui Iancu.

Guvernul a primit cu plăcere propunerea „Asociațiunei” și azi lucrurile sunt gata și în 31 August ele vor fi sfințite prin sărbările mărețe ce le arătăm mai sus.

Aci vrem să scoatem numai la iveală frumosul gând ce l'au avut organizatorii (rînduitorii) acestui prefacerii a Cimitirului din Tebea:

Pentru ca Iancu să nu mai fie singur și departe de cei de un suflet cu el, — comitetul de prefacere a Cimitirului a hotărât să aducă lângă el, de-a dreapta și de-a stânga lui, pe 2 din „tribunii” sau „generali” lui, — iar în jurul lor, în cimitirul lărgit, 72 eroi de dată mai nouă, cari au murit în urmarea luptelor începute la 1848 pentru desrobirea acestui neam, — în luptele războiului din urmă. La anul 1872 a murit Iancu, 72 de eroi ai războiului din urmă, să-i încongiore mormântul scump dela Tebea!

În acest scop s'a dat însărcinare Societății „Mormintele Eroilor”, să caute pe cei 72 de eroi și „Societatea” i-a găsit printre eroii români căzuți la întâia intrare a României în Ardeal, în luptele dela Petroșeni, Petros, Vulcan, dintre cari mulți erau îngropați în cimitirul român ortodox din Orăștie, — căci fuseseră aduși, ca greu răniți, în spitalul de aici, unde au murit.

Un trimis al Societății „Mormintele Eroilor”, dl Căpitan Ioan Iorga a venit la Orăștie și a aflat aci 70 de soldați români căzuți în acele lupte, avându-și aci numele pe crucile dela capetele lor și numărul regimentului din care făceau parte și scriși în proto-coalele parohiei ortodoxe, care a îngrijit de înmormântarea lor. Acum s'a început desgroparea lor pentru a fi duși și așezați lângă marele lor înaintaș în luptele cu același scop sfânt: desrobirea acestui neam, lângă Avram Iancu, la Tebea.

Desgroparea s'a făcut în zilele de 14 și 15 August, cu ajutorul soldaților din Regimentul 92 Inf. din Orăștie, sub supravegherea dlui Căpitan I. Iorga, trimisul Societ. „Mormintele Eroilor”. Rămășițele pământești ale fiecărui erou au fost cu grijă adunate și așezate în sicriole mai mici, de 25 cm. late, 75 cm. lungi. Nu s'au aflat din 70

de eroi morți, decât 5-6 cari păreau întregi, toți ceilalți erau cumplit ciungăriți, unuia îi lipsea o mână, altuia un picior ori amândouă picioarele, altuia capul crepat, — erau semnele groaznicel încărări prin care au trecut ei în lupta cu dușmanul.

În ziua de 16 August la orele 9 s'a făcut o slujbă Dzelască asupra tuturor sicriilor gata de plecare din acest loc prea ferit, spre cimitirul dela Tebea, atrăgător prin strălucirea sufletelor marii lui Iancu, care are acum alături de sine și pe doi din „tribunii” săi mucenici, pe Groza și Buteanu, unul de-a dreapta altul de-a stânga lui.

După sfârșirea sfintei slujbe, sicriile au fost puse pe 2 care țărănești mari, trase de câte 4 cai, apoi coperite cu canuni de flori și cu tricolor, au pornit pe drum peste piață, până în fața cazarmei. Aci convoiul cu osemintele eroilor s'a oprit și în fața soldaților și a lumii adunate, s'a rostit o vorbire cuvioasă de părintele protopop Domșa, apoi una de dl Locotenent Bichiceanu și a treia vorbire a Directorului Liceului din loc, dl Aron Demian, arătând toată recunoștința neamului față de toți câți s'au jertfit pentru înălțarea și unirea lui, și în deosebi a acestor eroi cari au odihnit până acum între noi, dorindu-le odihnă lină și mai fericită acolo în cimitirul nou, a cărui strălucire se duc să o mărească și unde vor sta străji luminate în jurul strălucitului viteaz Avram Iancu..

După sfârșirea cuvioasei sărbări, sicriile au plecat spre Deva-Brad-Tebea. În drum carele cu eroii au fost salutate cu evlavie prin comunele prin cari au trecut, iar la Deva le-a întâmpinat Prefectura, toate deregătorile și armata, dându-le onorul (cinstea) cuvenită, ca o respectuoasă închinare de steag și de suflete înaintea lor..

La Brad și la Tebea li s'au făcut asemenea primire plină de măreață slăvire.

Și acum iată numele celor 70 eroi plecați dela noi și așezați spre vecinică odihnă în „Cimitirul Eroilor” lângă Iancu, Groza și Buteanu!

Indată lângă tribuni, se află așezați cei 2 ofițeri români ardeleni căzuți în luptele cu Ungurii la Tisa. Urmează apoi în latură:

Plut. Popescu Nic., Rgt. 58 Infanterie, din Viădeni (Gorj).
Sergent Miria Marin, Rgt. 41 Inf. din Măieș de sus.
Sergent Roiban Marin, Rgt. 41 Inf. din Plenița (Dolj).
Caporal Chi-iță Constantin, Rgt. 81 Inf. din Breasta (Dolj).

Apoi Soldații:
Andrei Ilie, Rgt. 43 din Drancești (Romanși).
Rosan Stoian, Rgt. 44, Curtea-de-Argeș.
Duna Dtru, Rgt. 26, Tatomirești (Dolj).
Popa Marin, Rgt. 26, Mădulari (Vâlcea).
Părvu Lazar, Rgt. 43, Corbu (Olt).
Mărin Ilie, Rgt. 72, Piatra-Olt.
Stan Ioan, Rgt. 72, Parevanet (Tel.).
Tulei Ioan, „ 31, Poterana (Olt).

NOUȚĂȚI

Pomenirea a 7-a a înfrângerii tru-fiei germane la Mărășești prin îm-potrivirea cea de fer a armatei ro-mâne, — pe care o părăsiseră Rușii stricați de cap, dar n'o părăsise Dumnezeu, ci par'că chiar pentru aceea îl sta mai într'ajutor, — a fost frumos sărbătă Marți în 19 Aug. prin slujbe Dzești în bisericile din țară și prin parade mili-tare. Așa s'a prăznuit și la Orăștie, unde armata și deregătorile și popor număros, a luat parte la slujba Dzeiască, ca o cuvioasă în-chinare mărețelor fapte de arme din August 1917 la Mărășești.

Sunt tot atâtea izvoare de vin-decare și înrămare a sufletului lu-mil de azi, care are nevoie de multe scoboriri în „Lacul Siloamului“ cu izvorul vindecător, ca să se tămă-duiască și iar la înălțimea suflete-lor dela Mărăști și Mărășești să stee!..

Un proces Jidano—Român foarte interesant, ba însemnat, s'a dezbătut la 9 Iulie la tribunalul din Dej. Iată ce pricină s'a judecat:

În ziua de 10 Maiu v. (23 Maiu n.) a anului de față, zi mare națională, după slujba Dzeiască, armata a de-filat în Piața unirii. La un timp muzica a cântat „Imnul Regal“ („Trăiască Regele“), și toți au luat învina de salutare: ofițerii cu mâna la chiplu, civilii descoperindu-și capul.

Jidanii Silberstein Beni și Nagy Péter n'au vrut să dee sem-nul de cinste Imnului Regal și nu și-au luat pălăriile din cap. Atunci cinstitul măestru român Z. Mihăilă care se afla lângă ei, le-a spus să-și ia și ei pălăria jos de pe cap, că așa-i prescris când se cântă Imnul Regal, — dar aceia n'au voit. Atunci dârzul român, a-prins de cutezanța jidovească, le-a aruncat ei pălăriile de pe cap! — Așa se face și în Bucu-rești și în toată țara veche: Dacă nu-ți lei pălăria de pe cap când trece steagul țării, de pildă în fruntea armatei, sau când se cântă Imnul Regal, ori-care vecin îți dă una peste pălărie să cadă jos! Și n'ai cui te plânge pentru asta, că mai capeși!

La Dej n'a fost așa. Aci Jidanii au pârât pe Român pentru „vătă-marea“ ce li s'a adus... Și în vreme-ce alte procese însemnate se tra-gână cu anii, — procesul acesta a mers repede ca fulgerul: în 9 Iulie a și ajuns la desbatere. Și Jidanii au avut zi de bucurie: Onorata ju-decătorle „română“ (?) a dat „în numele Maestății Sale Regelui“, pe deapsă Românului, pen-trucă a apărât cântrea sărbătorească a Regelui... Vre o 700 Lei plă-tește „spese de proces“ Românul care a cerut cinstirea „Imnului Re-gal“, iar Jidanii cari l'au desprețuit, au rămas — oameni de omenie...

Rugăm pe dl Z. Mihăilă să ducă, prin recurs, procesul mai departe,

căci această judecată nu poate în-timpina întărire la instanțele ceva mai depărtate de jupunul Silberstein și „martorul“ său Berger, alt per-ciunat.

O, voi nenorociților Șabăș-goimi, la ce lucruri rușinoase vă mai scoborâți!

Dela școala medie de fete — Orăș-tie. Inscriverile încep la 1 Sept. până la 15. Căerile de înscriere vor fi însoțite de: a) Actul de naștere, b) actul de botez, c) actul de vaccina, d) adeverință de trecerea ultimei clase în care a urmat. — 2., Inscriverile pentru examenele de corigență se fac dela 1—14 Sept; iar examenele de corigență se țin dela 15—21 Septembrie. — 3., Examenul de ab-solvire va fi între 18—22 Sept. — 4., Examenul de bursă au loc între 15—22 Sept.

Lumea lenevită și dornică de traiu ușor, fără muncă, e lumea ce-o trăim, — dovadă multele furturi și ja-furi ce se vestesc zi de zi din toate părțile. La Orăștie s'a dat săptă-măna trecută o dovadă strigătoare despre această stare bolnavă a lu-mil de azi. Până dl negustor ro-mân G. Cioca s'a dus la masă, doi hoți i-au intrat în prăvălie cu chel false, și i-au luat vre-o 50 de dollari ce-l avea și vre-o 5000 Lei, apoi câteva hârtii ce-l sunt de folo-s: permisul de purtat armă și de vinat și documente militare. Dl Cioca întorcându-se mai repede ca altădată în prăvălie, a prins acolo pe unul din hoți, dar al doilea o ștersese cu banii Cel prins spune că-l chiamă Faragó András, ar fi dentist de pe la Orade, celalalt Szentiványi Iánoș, dela Sighetul Marmației.

Faragó e dat pe mâna procu-rorului la Deva, dar celalalt, cu banii și documentele, nu a fost încă prins.

In Palestina, gloate puternice de Arabi au pornit asupra Ieru-salimului, ca semn de nemulțu-mire că țara, în care ei, Arabii, sunt 2 din 3 părți, a fost dată pe mâna Jidanilor (sub scutul Englezi-lor). Nici în țara ce o numesc ei „patria“ lor, nu-l mai sufăr popoa-rele de acolo. Numai noi le purtăm jugul tot mai — „cuminți“...

Mulțumire.

Pe această cale subsemnatul a-duc cele mai bune mulțumiri dlui Primar Herlea și dlui Director al poliției din Orăștie, Săcărea, pentru prețiosul ajutor ce mi l'au dat în-tru a descoperi pe gășitorul și tăi-nulor gental cu bani, pierdută de mine în seara de Sâmbătă 9 Au-gust, a. c.

Totodată rog pe dl șef al poli-ției din Orăștie, să împartă, cum va crede de cuviință și după vrednicie, suma de 3000 (trei mii) Lei des-tinată acelor cari au divulgat și ajutat la aflarea gășitorului gental,

și suma de 500 (cinci sute) Lei destinată poliției, — bani pe cari i-am lăsat la Direcțiunea poliției în acest scop, după aranjarea ches-tiunei.

(107) 1—1

Gh. Petala,
Geogiul de jos

Pentru „Casa Studenților“.

— Mult pot puținii buni împreună. —

Acolo unde este suflet în câțiva oameni de ispravă, prin stă-ruiță ei fac să reușească fapte, pe cari, când le vezi împlinite, nu-ți vine să crezi că le-au făcut câți le-au făcut! Despre acest adevăr ne va sta dovadă „Casa Studen-țească“ ce se va zidi la Iași, — și ne dau dovadă și știrile ce ne vin din țară de pe-acolo, pe unde ti-nerii universitari, deși puținți, se pun cu zel pe lucru. Iacă, de pildă, ce rod frumos a avut zilele astea străduința studenților nostri din plasa Pul (jud. Hunedoarei). Ei ne-au trimis 3000 Lei câștigați cu o petrecere dată acolo în folosul lucrării dela Iași-Ungheni. Iacă ce ne scrie harnicul și plinul de ro-mânească inimă student în medi-cină dl Ioan Cincora:

Dle Redactor! Studențimea din plasa Pul, deși puțină la număr, a pus la cale o petrecere studen-țească pe ziua de 10 August a. c. Scopul petrecerii a fost: întâi trezirea simțământului național, pentru a înțe-lege primejdia ce ne amenință din prtea jidovimei cotropitoare a întregii noastre vieți eco-nomice, care cotropire de le va iz-buți deplin, noi vom cădea în cea mai rușinoasă și nevrednică robie; — al doilea scop a fost, să putem trimite și noi un ajutor mai simțit fraților nostri studenți muncitori pentru a zidi la Iași, o „Casă Studențească“ de unde se vor înălța norii, cari prin ploaia lor, să aducă roadă bogată în pământul românesc, iar unde nevoia va cere, ploaia să cadă și voale cari să se prefacă în torenți săbăteci, cari să spele tot gunoiul murdar de pe fața scumpului nostru pământ!

Publicul, înțelegând rostul patriotic al petrecerii noastre, a luat parte în număr mare și prin dăruiri peste taxa de intrare, în scopul arătat, a ajutat la reușita și materială a petrecerii. Au fost totuși, durere, unii, pe cari i-am fi dorit de față, — dar cari, foarte „precauți și circumspecți“, au stat de-o parte... — Iată lista celor cari au dăruit peste taxa de intrare, știind frumosul scop al petrecerii:

At. Daju, P. Groza, morar, câte 150 Lei; Nicolae Miclăuși 135 Lei; N. N. 105 Lei; R. Todoran, P. Clecan, T. Motora și I. Galea, câte 100 Lei; Dr. S. Bocaniciu, A. Hălmăgeș, pan-tofar și Dr. V. Antal, câte 75 Lei; P. Alicu, notar și Brutus Bura câte 60 Lei; Ioan Oprea 55 Lei; N. Popovici, com., S. Grama, Henter sen., Nic. Stolca, preot, I. Popescu, Gârbea, preot, U. Uhl, I. Fântână și Ioan Fântână, câte 50 Lei; Ioan Bora, inv. 40 Lei; A. Puj și Dr. Conda câte 35 Lei; I. Nicoară 30 Lei; R. Luther, A. Dima, Dr. Sperling (german), F. Balázs, Kobloch, br-utar, Keszier, barbier, F. Criștiori, I.

Marin Matei, Rgt. 59, Traian (R-nați).
Stan George, Rgt. 82, Cernăști (Prah.).
Canea Petru, Rgt. 41, Cornu (Dolj).
Băzavan Marin, Rgt. 18, Piscoani (Dolj).
Nedelcu Oprea, Rgt. 1.
Betoiu Petru, Rgt. 1.
Filiponi Nic, „ 32
Nica Petru, Rgt. 54, Rotunda (R-nați).
Oheată Const, Rgt. 59, Cezini
Lungu George, Rgt. 72.
Cazacu Const, „ 71.
Sândoiu Const, „ 18, Zerlești-Gorj.
Oprîș George, Rgt. 72.
Dășgă Costache, Rgt. 10, Stolnice (Putna).
Fălcoi Const, Rgt. 18, Turcinești Gorj.
Pătrău Dtru, Rgt. 47.
Pătruți Ilie, „ 47.
Ulciu Dtru, „ 77.
Băzavan Ilie, „ 18, Balboști (Gorj).
Udistră George, Rgt. 57.
Murgu George, Rgt. 4 Pion., Crest-ști.
Cioban Haralamb, Rgt. 12, Govora.
Mihalache Ion, Rgt. 59, Greci (R-nați).
Canea Gligor, „ 72, Negoști-Gorj.
Chiriță Nicu, „ 72.
Murar Nistor, „ 72.
Gogena Const „ 26.
Stan Vasile, „ 43.
Chiurăsan Ilie, „ 77.
Basu Vas, Rgt. 26, Tâlpăși (Gorj).
Vlad Ioniș, „ 80.
Racoviță Nicol., Rgt. 10, Ciulea-Putna.
Dumitrache Petru, Rgt. 49.
Podaru Nicol., Rgt. 77, Dâmbroveni (Boteșani).
Gorocel Zamfir, Rgt. 58, Albeni-Gorj.
Hulub George, Rgt. 86
Jonel George, „ 31.
Carstoica Petru, Rgt. 18, Ionești-Gorj.
Bălcuț Const., Rgt. 10.
Păun Petru, Rgt. 26, Tătomirești (Dolj).
Nedelca Axente, Rgt. 41, Carpeni-Dolj.
Lăpădat Ion, „ 58, Glodeni-Gorj.
Vătie Lazar, „ 26, Coșofenii din față (Dolj).
Oprea Patcu, Rgt. 41, Plosca (Dolj).
Gușu Marin, „ 41, Sadova (Dolj).
Voinea George, „ 59, Corabia.
Stan P. Nicuș, „ 2.
Bobosa Dtru, „ 57.
Androne Gh, „ 44.
Ioniș Grigore „ 21, Cogin (Ilfov).
Opra Const, Rgt. 43, Oranovăț (R-nați).
Luța Andrei, Rgt. 43.
Gogena Const, Rgt. 26.
Bomban Dumitru, Rgt. 33, Bândrivoi (Bărlad).
Cocoș Constant, Rgt. 41, Dorotu-Dolj.
Ciortan Const, „ 33.
Natașe D-trache, „ 82.
Florea Const, „ 61.

Cetind acum și numai lista celor de mai sus, — o duloșie plină de evlavioasă recunoștință, îți umple sufletul, când vezi cum aproape fie-care din cei morți pentru noi, e din alt sat, din alt ținut al vechi-ului Regat... Erau fiii țării alergați din toate colțurile ei, pentru a sări în foc pentru liberarea fraților lor din Ardeal... Celor mai mulți li se știe comuna din care erau, dar mul-tora abia de li-s'a putut ști Regimentul sub al cărui steag au că-zut, dar satul în care și-au lăsat pe cei scumpi ai lor, — nici nu li se știe... Se va iscodi poate, și se va afla, de acum încolo.

Dzeu să l odihnească între ale-șii săi, — precum neamul l-a așe-zat la loc luminat de odihnă, ală-tura de cel care par'că nici n'a murit, așa de viu trăește în sufle-tele noastre: Avram Iancu și tribunii lui.

Lucaci N. N. și I. Raceu câte 25 Lei; Iosif Bogdan și I. Nicola, preot, câte 20 Lei; M. Sila și I. Antal câte 15 Lei; I. Dănescu, preot și Miron, plutonier major câte 10 Lei; N. Lăpădat, Ing. Stan, Ștefan Paul, D. Antal, perc., Văd. Duncea, Barbu, impiegat și David, câte 5 Lei.

Din venitul de Lei 5135, fiind spese Lei 2243, a rămas un venit curat de Lei 2892, sumă pe care noi întregindu-o la 3000, vi-o trimitem spre a fi trimisă la locul ei.

Din Pleșcuța (j. Arad) am publicat în numărul trecut darurile adunate de zelosul elev de Liceu I. Brânda, 465 Lei. Aproape în același timp ne-a venit, tot din Pleșcuța, darul de 300 Lei, trimis de dl învățător Constantin Fărcașiu. Dsa ne scrie:

„Urmărind nobilul scop luat de floarea neamului, pentru clădirea unui „Cămin studențesc”, scop ce ne arde și nouă în suflet, — cu ajutorul tinerimei dela felurite Licee, ce se află peste vară acasă am pregătit o reușită producție. Din venitul cnrat al petrecerii și producției am dat 500 Lei pentru zidirea bisericii noastre din loc, iar 300 Lei pentru scopul celeilalte biserici culturale-naționale, pe care bunii noștri tineri se străduiesc a o zidi la Iași. Scopul de a da aceste ajutoare l'am ajuns primind și frumoase suprasolviri în seara producției. Iată cine a suprasolvit și astfel ne-a ajutat în scopul nostru:

I. Surtea, primar comunal, a dat 50 Lei, Gh. Surtea și fiica, Gh. Tomșa, câte 40 lei; Zaharie Neamțu, inv. 30 l., Pavel Kiss, 25 lei, Francisc Schmidt, dir. de bancă, Iuliu Frölich, secretar, Iacob Fabro și soția, Frații Schiler, câte 100 Lei; Simion Vadel 55 Lei; I. Vadel, N. Șerb și soția, Pavel Farcaș, N. Bodea și soția, I. Dan, Gh. Șurtea și soția, N. Boja, I. Bodea, câte 20 Lei; I. Huidu, plut. jand., P. Neamțu, Josana Surtea, Gh. Brânda, Teodor Șerb, Sim. Șurtea, Anișca Șurtea, D. Farcaș, 11 l., Al. Tripa, I. Tripa, I. Miclean, Tr. Șerb, D. Brânda, Macavei Crainic, Pavel Groza, Rozalia Stan, Vadel Bela, Etend Balogh, inv., Gh. Balogh, Maria Șurtea, Crăciun Bodea, N. Brânda, Pavel Șurtea, Ana Buda, Margareta Schiller, Traian Filimon, Lucreția Șurtea, Veca Șurtea. Veniamin Brândă, Elisabeta Dubariu, Rozalia Dan, P. Brânda, Ioan Bodea, Floarea Dubariu, Lucr. Groza, Zaharie Groza, Eva Șurtea. Traian Brânda, Maria Pop, mag. de poștă, Sabina Buda și Lina Bodea câte 10 Lei.

Ne-au mai trimis: Dl Teofil Faur, comerciant Abrud, 100 lei; Teodor Al-mășan, pietrar, la Pripor în Bucova jud. Huned. 25 lei, Emilian Gava, vop-sitor, Mircovăț, p. Jam. jud. Car.-Se-verin, 20 lei. — Petru Buruleanu, Bocșă mont. 20 Lei.

Suma de azi: Lei 3.465—
Suma din nr. trecut: Lei 18.021—
De tot la „Libertatea”: Lei 21.486—

Din cari 20.000 s'au trimis d-nului I. Gârneață, cassarul Comitetului de zidirea Casei Studențești, la Iași (str. Muzelor 40).

Cel ce doresc, pot trimite ajutoarele de-adreptul la adresa dată, dlui Gârneață. Cel ce trimite la noi, se publică și în foaie.

Lista din Doman, dela d. Tr. Mircea, nu ne-a sosit încă. Rugăm a ni-se trimite spre publicare.

„Geogeană”,
Institut de credit și economii, în
Geogiu-de-Jos.

Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de credit și economii „Geogeană”, societate pe acții în Geogiu, se convoacă prin aceasta la

adunarea gen. extraordinară,

care se va ține în 15 Sept. n. 1924, la 10 ore a. m., în localul Institutului.

Ordinea de zi:

- 1., Urcarea capitalului societății.
- 2., Modificarea statutelor.
- 3., Eventuale propuneri, intrate conform statutelor.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare, în persoană ori prin plenipotențiar, sunt rugați a depune acțiunile și documentele de plenipotențiere, cel puțin cu 24 ore înainte de adunare, la casa Institutului în Geogiu, sau la „Ardelana” în Orăștie.

Geogiu, la 14 August 1924.

(104) 1-1

Direcțiunea

Consiliul orașului Orăștie.

Nr. 1873/924 adm.

Concurs.

Uzina electrică a orașului Orăștie caută pentru imediată intrare, un conducător calificat (absolvent al unei școli medii superioare electrotehnice din țară sau străinătate).

Salariu actual 48000 lei și 8 stângini lemne de foc anual, și luminatul electric gratuit.

Oferte, cu indicarea pretențiilor, se vor adresa până la 1 Octombrie 1924 la primăria orașului Orăștie jud. Hunedoara care servește cu lămuririle necesare.

Prezentarea personală dorită.

Orăștie, la 11 Aug. 1924.

(101) 1-2

Herlea, prim.

Nr. 1892—1924.

111 1-3

Târg nou de țară.

Se aduce la cunoștință publică, că Ministerul Industriei și Comerțului, aprobând funcționarea unui nou târg de țară anual în orașul HUNEDOARA, acest târg pentru anul în curs, se va ține în următoarele zile: la 8, 9 și 10 Septembrie cel de vite, iar la 11 Septembrie (Tăierea capului Sf. Ioan Botezător) cel de mărfuri

Primăria orașului Hunedoara.

Moară de esarândat.

Sâmbătă în 30 August a. c., la 10 ore a. m., se va esarânda moara orașenească, pe timp de 3 ani, prin licitațiune publică, la Consiliul orașenesc.

Prețul strigării 80.000 Lei anual. Vadiul 8000 Lei.

Condițiunile mai de aproape se pot vedea la serviciul economic din loc.

Sebeșul-săsesc, la 14 Aug. 1924.

106 1-1

D. Berghezan, primar.

Dentist Dr. S. Seidner dă consultații în ORĂȘTIE, Piața Aurel Vlaicu 7 (la etaj, deasupra prăvăliei Ioan Rob). — Plombe. — Scoatere de dinți, fără durere. — Regulare de dinți. Punere de dantură. (93) 3-10

Deschidere de Hotel.

Am onoane a aduce la cunoștința onoratului public, că am preluat

Hotelul-Restaurant și Cafenea

„Central”

pe care, după renovarea lui temeinică, l'am deschis în 2 August a. c.

Voiu îngriji ca on. public să aibă în Restaulantul „Central” o bucătărie, pivniță (beătură) și un serviciu de clasă întâie!

Pentru cercetare număroasă, Vă roagă, — cu multă stimă

(86) 4-4

D. Kartmann,
Hoteller.

AU SOSIT și primim zilnic noi transporturi din renumita

țigla „BOHN” de Jimbolia.

Nu cumpărați până nu vă convingeți asupra calității acestora (79) și asupra prețului ieftin stabilit. 4-

Reprezentanța pentru Banca „Ardeleana” & Co. Orăștie și jur: Depozit de scânduri și lemne de construcție, țigla și ciment în Orăștie.

Casă de vânzare.

În comuna Petreni, poșta Simeria, e de vânzare o casă cu local pentru crăsmă și boltă și cu o odă și bucătărie pentru locașor, pivniță, curte mare și șopru.

(105) 1-1 Primăria comunală.

Arator de vânzare.

Subscrisul vând un loc de arat de aproape 1 jugăr în hotarul Orăștiei, la „Șomoșten”.

(110) 1 1 Steiner Karl
Orăștie, str. Sacului nr. 8.

DE VÂNZARE

o casă în Orăștie, într'un loc bun de comunicație comercială, în Calea Mihai Viteazul nr. 16. — și o garnitură de mobilă din piș.

Amănunte la:
(108) 1-2 Lewitzky Albert
Orăștie, Str. G. Barițiu, 1.

Mașină de îmblățit mână cu

aburi, de 4 H. P., având toate cele de lipsă pentru lucrare, în stare de tot bună, e de vânzare la subscrisul.

Tot aci: se primesc 2 învățăcei pentru meseria de ferărie.
(109) 1 4 Radu Lazar
Bințișii, poșta Orăștie.

AVIZ

Institutul Surorilor de Caritate „Regina Elisabeta” Șoseaua Filantropia 39 București. — Primește eleve de la 15—23 ani, serioase și sănătoase. (102) 1-2
A se adresa la Institut.

AVIZ

Institutul Surorilor de Caritate „Regina Elisabeta” Șoseaua Filantropia 39 București. Casă de Sănătate, regimuri alimentare, tratamente medicale, pensii, prețuri moderate. (103) 1-2

2 învățăcei se primesc în

prăvălia (bolia) de manufactură, băcănie, pielărie și ferărie a subscrisului

(71) 4-6 Petru Bârsan,
com. Bozovici, j. Car.-Sev.

A apărut în editura „Librăria Poporală” din Turda Nr. 1—3 din Biblioteca Românească, (78) și conține: 5-6

„AVRAM IANCU”

Viața și faptele lui de vitejie, pe înțelesul poporului, de Teodor Mureșan, prof. în Turda. Cuprinsul: Nașterea și copilăria; Anii de școală; Anii de fapte vitejești; Anii de amărăciune și durere; Sfârșitul lui Iancu; Câteva lupte povestite de el însuși; Aventura lui Iancu; Un bătrân din Vidra despre Iancu; Marșul lui Iancu; Iancu și Moșii; Iancu și Ungurii; Iancu și Kossuth; Iancu și Turda; Carele Iancului; Iancu și Clujul; Mormântul lui Iancu; Armele Iancului; Până la Iancu. — Volumul costă numai 10 Lei, plus porto postal, și se poate comanda dela:

„Librăria Poporală” din Turda

Loc de casă de vânzare

în Orăștie, str. Petru Mălor nr. 4, 12 metri lățime și 34 metri lungime, pe acest loc se află un șop on cătră stradă cu un zid anume făcut pentru edificat. Informațiunile acolo. (98) 2-2

Casă de vânzare,

în strada Romoșelului Nr. 42, arangeată cu stelage pentru prăvălie. Se poate ocupa numai decât. Informații în strada Lungă Nr. 17. (90) 3-3

Casă cu local de crăsmă și pră-

vălie în str. Lungă Nr. 22 cu mai multe încăperi de locuit, grajduri, șură, grădină, fântână în curte, zidiri aproape nouă, se vinde din mână liberă. Informații în strada Lungă Nr. 17. (89) 3-3